

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

Temeljem članka 52. stavka 2. Zakona o obrtu ("Narodne novine" br. 77/93), po prethodno pribavljenom mišljenju Hrvatske obrtničke komore, ministar gospodarstva donosi:

PROGRAM

MAJSTORSKOG ISPITA ZA ZANIMANJE - MAJSTOR KLESAR

I.

Majstorski ispit sastoji se od zajedničkog dijela koji obuhvaća potrebna znanja neophodna za bavljenje obrtom i poduzetništvom i posebnog dijela koji se odnosi na svako zanimanje posebno.

II.

Na zajedničkom ispitu, ispitna pitanja formuliraju se iz slijedećih ispitnih područja:

1. Gospodarstvo i pravni propisi
2. Osnove podučavanja naučnika

III.

Područje gospodarstva obuhvaća slijedeće programske cjeline :

- a) Osnovna pitanja osnivanja obrta, naročito analiza tržišta i mjesta, pravni oblik, veličina obrta;
- b) Organizacija obrtničke radionice, naročito priprema rada i odvijanje posla, upotreba materijala i skladište, oblici racionaliziranja, uprava, utjecaja automatizacije na organizaciju rada u obrtu ;
- c) Organizacija osoblja, popunjavanje radnih mjesta, pitanja rukovođenja i društvena klima u obrtničkoj radionici;
- d) Ekonomski/rentabilni zadaci u obrtničkoj radionici naročito kupnja, proizvodnja, reparaturne usluge, usluge, trgovačka djelatnost, prodaja, reklama, servisna služba, međuobrtnička suradnja, naročito zadrugarstvo;
- e) Financijsko ekonomska osnovna pitanja, naročito obrtnička financijska ekonomija i njezine funkcije, financijsko planiranje, platni i kreditni promet, vrste financiranja, štedno-kreditne zadruge i druge mjere za unapređenje obrta;
- f) Mjere za unapređenje obrta, naročito stručno savjetovanje, poduka izvan obrtničke radionice i usavršavanje;

g) Knjigovodstvo i bilanca, naročito knjigovodstvo, imovinski pregled, inventura, procjena kao i račun dobitka i gubitka, vođenje knjiga i centralna obrada podataka u obrtništvu;

h) Obračun troškova, posebno iskazivanje pojedinačnih troškova, ukupnih troškova kao i kalkulativnih troškova u kalkulativnoj marži, kalkulativne šeme, prethodna i naknadna kalkulacija;

i) Rentabilno iskorištenje knjigovodstva, završnog obračuna i obračuna troškova, računa karakterističnih vrijednosti, naročito obračuna likvidnosti, obračuna za pokriće investicija, usporedbe ekonomskih pokazatelja.

IV.

Područje pravnih propisa obuhvaća slijedeće programske cjeline :

- obavljanje obrta (stjecanje uvjeta, otvaranje obrta, poslovanje obrta, prestanak obrta),

- obrazovanje i osposobljavanje za bavljenje obrtom,

- organiziranost obrta,

- građansko pravo, pravo opomena i prinudnog izvršnog postupka,

- trgovačka društva,

- pravo na rad, naročito pravo na radni ugovor, statut poduzeća, tarifni pravilnik, radno vrijeme i godišnji odmor, zaštitu na radu i pravni postupak pred sudom za radne sporove (Zakon o radu),

- pravo na socijalno i privatno osiguranje, naročito pravo na zdravstveno, penziono, pravo na osiguranje u slučaju nesreće, pravo na osiguranje života, stvari, osiguranje od odgovornosti, starosnu penziju samostalnih obrtnika,

- pravo na stvaranje imovine,

- porezni sustav

vrste poreza, naročito porez na promet, poslovni porez, porez na dohodak, porez na dobit, porez na dodanu vrijednost, porez na plaće, počez na imovinu, nasljedstvo i poklone ;

porezni postupak, naročito termini oporezivanja, postupak za utvrđivanje vjerodostojnosti porezne prijave, odgoda plaćanja poreza, oslobađanje od poreza i korištenje pravnih sredstava;

- obrt u privredi i društvu, razvoj, izgradnja i zadaci obrtničke komore, gospodarske komore, udruženja cehovskeorganizacije,

- pravne osnove za stručno obrazovanje,

- bitne odredbe sustava koje se odnose na obrazovanje, zakona o stručnom obrazovanju i zakona o obrta, pravni odnosi između učenika i poslodavaca, ugovor o naukovanju.

V.

Iz područja osnova podučavanja naučnika ispitanik mora pokazati znanje iz slijedećih područja:

1. Osnovna pitanja stručnog obrazovanja (zadaci i ciljevi ovog obrazovanja, ravnopravnost šansi, mobilnost i uspon, veza obrazovanja i tržišta), stručne škole i obrtničke radionice kao mjesta stručnog obrazovanja, zadaci i odgovornost stručnog učitelja.

2. Planiranje i provođenje obrazovanja (sadržaj obrazovanja, ciljevi i zadaci, okvirni planovi i programi, ispitni zahtjevi...

Izvedbeni i operativni programi, uvjeti za realizaciju nastave, utvrđivanje obrazovnog plana obrtničke radionice...

3. Suradnja obrtnička radionica - škola (nastavni postupci, sredstva i pomagala, metode poučavanja, ocjenjivanje i vrednovanje, timski rad).

4. Mladi u obrazovanju

(potreba i značenje stručnog obrazovanja za mladu generaciju, tipične razvojne pojave i način ponašanja u mladenačkoj dobi, motivacija kao faktor napredovanja, grupnopsihološki način ponašanja, utjecaj okoline, socijalno i praktično ponašanje mladih, odgojne teškoće, psihološka pomoć mladima, zdravstvena zaštita, zaštita od nesreća na radu.

VI.

Okvirni sadržaji programskih cjelina navedeni u poglavljima III., IV. i V. osnova su za oblikovanje ispitnih pitanja na majstorskim ispitima.

VII.

Posebni dio ispita obuhvaća praktična i teoretska stručna znanja neophodna za samostalno obavljanje obrta u određenom zanimanju i to za zanimanja objavljena u "Popisu vezanih obrta i zanimanja" označena u rubrici "Šifra, naziv zanimanja i stupanj stručne spreme" brojem 2. (Pravilnik o vezanim i povlaštenim obrtima "Narodne novine" br. 31 od 9. svibnja 1995. g).

VIII.

Programske cjeline stručno-teoretskog i praktičnog dijela ispita za navedena zanimanja obuhvaćaju:

a) praktični dio ispita

b) neophodna stručno teoretska zanimanja za vješto obavljanje poslova primjerenih obrtu.

IX.

Ispitni sadržaj za majstorski ispit za zanimanje klesar, koje je u skladu s Pravilnikom o vezanim i povlaštenim obrtima ("Narodne novine" br. 31/95) označeno šifrom 71130, je:

MAJSTOR KLESAR

I. Područja rada

- izrada građevinskih elemenata klesanjem,
- ugradba prirodnog i umjetnog kamena i ploča u građevinske i slične objekte,
- izrada betonskog kamena za potrebe klesarstva,
- preoblikovanje kamenih blokova i neobrađenih ploča,
- obrađivanje kamenih površina,
- izrada nadgrobnih i sličnih spomenika,
- izrađivanje natpisa i ornamenata,
- restauriranje spomenika i kipova,
- oblikovanje i izrada reljefa i plastika,

II. Sadržaji ispita

1. Praktični dio ispita

Na praktičnom dijelu majstorskog ispita, ispitanik izrađuje jedan ili više izradaka, odnosno podvrgava se radnoj probi iz navedenih područja rada a u obzir dolazi:

a) U području klesarstva:

- izrađivanje spomenika zanatskim tehnikama obrade s voltama, profiliranje, pisanje pisma ili simbola,
- izrađivanje profliranog građevinskog dijela,
- izrađivanje bunara, vodoskoka i sl.,
- izvođenje radova polaganja i postavljanja na gradnji,

b) U području kamenorezbarstva :

- izrađivanje spomenika kiparskim radovima,
- izrađivanje plastike ili reljefa,
- modeliranje i oblikovanje,

- dopunjavanje oštećenih kiparskih radova.

Pri izradi praktičnog dijela ispita, ispitanik se mora pridržavati propisanih mjera zaštite pri radu i zaštite okoliša, te ostalih uvjeta, koje mu odredi Ispitna komisija.

2. Sadržaji majstorskog ispita, neopbodni za vješto obavljanje poslova primjernih obrtu

2.1. Materijali

- prirodni kamen, nastanak i dobivanje,

- vulkansko kamenje i njihova sistematika,

- sistematika sedimentnog kamenja,

- sistematika metamorfnog kamenja,

- određivanje vrste kamenja,

- fizikalno-kemijska ispitivanja kamena (čvrstoća, tvrdoća, kisela proba. . .),

- cementi, beton, vrste i razredi betona,

- vrste i svojstva umjetno izrađenih kamena,

- vrste i svojstva betonskih čelika, armirani beton,

- izolacijski materijali, svojstva i primjena,

- podne, zidne i stropne obloge.

2.2. Estetika

- estetika, dizajn, zanat, umjetnost,

- formativni faktori dizajna,

- povijesne vrste pisma,

- stilska obilježja antičke umjetnosti,

- stilska obilježja srednjovjekovne umjetnosti,

- romaničko graditeljstvo,

- gotičko graditeljstvo,

- stilska obilježja umjetnosti novoga doba.

2.3. Tehnološki procesi

- izrada skica, crteža i planova,
- primjena i ugradba prirodnog i umjetnog kamena i ploča,
- izrada žbuke i betona,
- prerada umjetnih materijala,
- preoblikovanje kamenih blokova i neobrađenih ploča,
- obrada kamenih površina,
- izrada i označavanje profila,
- brušenje i poliranje,
- izrada temelja,
- izrada natpisa i ornamenata,
- principi restauriranja građevina, spomenika i kipova,
- postavljanje podnih, zidnih, stropnih i fasadnih obloga,
- modeliranje, oblikovanje i izrada reljefa i plastike,
- organiziranje procesa rada u radionici i na gradilištu,
- izračunavanje utroška materijala, energije i kapaciteta izrade,
- planiranje izrade, raspoređivanje poslova, analiza i praćenje operativnog plana,
- načini određivanja vremena izrade i radne norme.

2.4. Alati, strojevi i uređaji

- mjerni instrumenti, točnost mjerenja,
- ručni alati, primjena i održavanje,
- mehanizirani alati,
- strojevi i uređaji, osnove konstrukcije, tekuće održavanje,
- zaštita pri radu na pojedinim strojevima i uređajima.

Klasa: 311-01/95-01/523

Urbroj: 526-01-95-2

Zagreb, 27. studenoga 1995.

Ministar

Davor Štern, dipl. ing., v. r.